POSEL
zpod Žalého

Číslo 1 Ročník XXVII/2017 Cena 10 Kč

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY

podatelna@obecbenecko.cz

www.obecbenecko.cz

Obsah

Slovo starosty 3
Zápis ze 15. veřejného zasedání OZ 5
Společenská kronika 8
Sbírka na charitu 9
Daň z nemovitostí 10
Z činnosti hasičů 11
Závody na čemkoliv 15
Vánoce 16
Senioři 17
Závody na Benecku 19
O pohár benecké školy 20
Pohádka Antonína Pochopa 21
Zimní ráno 24
Soužití Čechů a Němců v minulosti 25
25. únor 28
A tak plyne čas 30
Starci a alpinismus 33
Krása leštěných kamenů 35
Akce v obci v roce 2017 36

Obrázek na titulní straně: I lanovka umí splynout s přírodou, foto Zuzka Strnádková

POSEL ZPOD ŽALÉHO
Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.
Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1–8190/91 ze dne 27. ledna 1991.
Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.
Uzávěrka dne 13. 2. 2017. Náklad 300 ks.
Výroba: *Gentiana* Jilemnice

Vážení čtenáři Posla,

tentokrát bych se chtěl zmínit o problému, který nás trápí již řadu let a tím je parkování vozidel v zimním období. Všichni víme, že s parkováním v zimní sezoně byly na Benecku vždy trochu problémy, ale nyní je situace taková, že je třeba to řešit radikálně. Na jednu stranu jsme samozřejmě rádi, že k nám turisté jezdí, dokonce je sem lákáme reklamou i nabídkami různých sportovních a rekreačních aktivit. Ale nějaký řád v dopravě je nutno přece jen dodržovat. Jsme už skoro vyhlášeni tím, že na Benecku se nemusí dodržovat dopravní předpisy a nikomu se nic nestane.

Tuto zimu, kdy napadlo sněhu tak nějak normálně, jak by mělo v zimě být, byla chvílemi situace s parkováním dost kritická. Ne že by nebylo kde, parkovacích míst na parkovištích bylo dostatek, snad s výjimkou konce roku a potom lyžařských závodů v lednu. Těch několik dnů se to dá vydržet. Když potom ale máte parkoviště poloprázdné, ale po silnici se nedá projet, protože auta stojí po obou stranách, je to zlé. Nebo vypluhujeme zastávku autobusu, okamžitě tam zaparkuje několik aut. Hlava to někdy nebere, když vidíte řidiče s autem téměř za 2 mil. Kč, ale pár desetikorun na parkoviště mu již nezbylo. Mnohokrát jsem osobně upozorňoval špatně parkující řidiče, většinou se jen usmějí, pokrčí rameny, auto zamknou a odejdou na celý den na lyže. Pak mi volají silničáři nebo autobusoví dopravci, že k nám nebudou jezdit, protože mezi zaparkovanými auty neprojedou. Vtip je ovšem v tom, že silnice je Kraje, tudíž obec se o to nemá starat, je to věc Policie ČR a správy silnic. Ale policie vám řekne, že je jich málo a nestíhají. Tak co s tím?

Jak už jsem zmínil, je třeba to řešit a musíme se o to postarat sami. Proto jsem jednal s Vrchlabím i s Jilemnicí o možnostech využití jejich Městské Policie. Z Vrchlabí nám z kapacitních důvodů pomoct nemohou, s Jilemnicí se jednání vyvíjejí slibně. Jakmile si vyjasníme naše požadavky a možnosti Městské Policie, předložím návrh obecní radě i zastupitelstvu. Chtěli bychom se soustředit především na parkování v zimním období, v ostatních částech roku na dodržování dopravního značení v obci a také na měření rychlosti. Máme vytipováno několik úseků v obci, kde se jezdí fakt hodně rychle a s opravou silnice takových míst ještě přibude. Již dnes se mezi motorkáři ví o částech opravené silnice na Benecku a určitě si to v létě nenechají ujít. A pomoc Městské policie se občas hodí i při odchytu toulavých psů a jejich umístění v útulku.

Když tady zmiňuji psy, tak si dovolím ještě poznámku na adresu jejich majitelů (samozřejmě ne všech se to týká). Je velkou módou posledních let pořizovat si psy velkých plemen. Ne všichni pejskaři však chovatelské povinnosti zvládají, zejména co se týká úklidu po svých

čtyřnohých kamarádech. Dost často prostě psa ráno vypustí a ten se potuluje celý den po vsi. Obtěžuje svoje okolí, znečišťuje veřejná prostranství. Nedávno jsme řešili dokonce případ, kdy chovatelka fenky s ní nemohla ani vyjít z domu, neboť jejich dům byl několik dnů obléhán smečkou asi pěti cizích psů. Tak kde to jsme?! To ani nemluvím o tom, jak to vypadá po obecních cestách, v okolí centra obce, prodejny, škol, Lufťákovy stezky, hřiště… jakoby tato místa byla určena coby psí záchody.

To je pro tentokrát vše, příště snad zase na trochu veselejší témata.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

Vážení občané!

Rád bych Vás touto cestou informoval o dotaci, kterou nám poskytl Liberecký kraj, pro výjezdovou jednotku našich hasičů. V loňském roce jsme podali žádost o dotaci na nákup – doplnění osobních ochranných prostředků požární ochrany. Jednalo se o komplet vícevrstvý zásahový Partiot Plus 5x. Dále jsme ještě požádali o zásahovou obuv a rukavice, taktéž po pěti kusech. Krajské zastupitelstvo nám výše uvedený projekt schválilo. Takže celková částka, kterou bylo nutno vynaložit za nezbytné ochranné prostředky pro výjezdovou jednotku, se rovnala 84 855 Kč. Z toho naše obec zaplatila 34 092 Kč a Liberecký kraj nám poskytl dotaci ve výši 50 763 Kč. V letošním roce bychom taktéž rádi využili dotace, kterou vyhlašuje Liberecký kraj, neboť je stále co doplňovat a vylepšovat. Zatím nebyl vyhlášen dotační program, ve kterém jsou vybrány jednotlivé dotační podskupiny. O dalších aktivitách a dotacích Vás budu i nadále informovat prostřednictvím našeho „POSLA“.

Zdeněk Jebavý, místostarosta

Finanční úřad pro Liberecký kraj ÚzP v Jilemnici

Mimořádné úřední hodiny podatelny

Pondělí	**27. 3. 2017**	**8.00–17.00**
Úterý	**28. 3. 2017**	**8.00–17.00**
Středa	**29. 3. 2017**	**8.00–17.00**
Čtvrtek	**30. 3. 2017**	**8.00–17.00**
Pátek	**31. 3. 2017**	**8.00–17.00**
Pondělí	**3. 4. 2017**	**8.00–18.00**

Zápis ze 15. veřejného zasedání OZ,

konaného dne 20. 12. 2016 v budově bývalé školy v Horních Štěpanicích od 17. 00 hodin.

15. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17.03 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 14, omluven J. Hervert.

Na úvod poděkoval zastupitelům za práci v obci, také občanům, spolkům, a zaměstnancům OÚ. Popřál všem klidné vánoční svátky, hodně zdraví a štěstí v novém roce.

1) Schválení
   a) program zasedání, z programu zasedání byl vyřazen bod 9) Prodej koupaliště pro účely vybudování vodní nádrže (pro zasněžování), vyskytly se nové možnosti, které je třeba prověřit,
   b) ověřovatelů zápisu: Ing. D. Honců, S. Klimenta,
   c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání s vyloučením bodu 9), b) ověřovatele zápisu: Ing. D. Honců, S. Klimenta, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 14. OZ ze dne 21. 11. 2016.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje zápis z 14. Veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 21. 11. 2016.
   Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 1 (Petrák).*
   Usnesení č. 2 schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 30. 11. 2016.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 30. 11. 2016.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 3 schváleno.

4) Finanční podpora prodejně v Dolních Štěpanicích na rok 2017. Starosta přečetl žádost pana Zollmanna o příspěvek ve výši 1 500 Kč měsíčně na rok 2017. Chodí tam nakupovat škola. K. Tomáš – jestli to ještě utáhne, tak mu to dejte.

Návrh usnesení:
Souhlas s finanční podporou prodejně v DŠ ve výši 1500 Kč měsíčně na rok 2017.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 1 (Petrák).*
Usnesení č. 4) schváleno.

5) Schválení zveřejňování zápisů OR v Poslu. Starosta – řada obcí zápisy z jednání rady nezveřejňuje, některé obce zveřejňují pouze výpisy z OR, za sebe podporuji zveřejnění zápisů. M. Janatová – nesouhlasím se zveřejňováním zápisů z OR. D. Honců – zveřejňovat zápisy z OR. Z. Jebavý – zveřejňovat zápisy z OR na internetu v Poslu to zabere moc místa.
Návrh usnesení:
Souhlas se zveřejňováním zápisů z OR na elektronické úřední desce, v Poslu ne od 1. 1. 2017.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 1 (Janatová). Zdržel se 0.*
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Účetní a rozpočtové záležitosti. Změna rozpočtu č. 5/2016 – rozpočtové opatření č. 5
Příjmy: Přesuny mezi položkami: 1111, 1121, 1211, 2412, 4111–4222. Příjmy celkem 26 000 000 Kč. Výdaje: Přesuny mezi paragrafy a položkami: 2212, 3113, 3392, 3631, 3639, 3722, 5512, 6171, 6409. Výdaje celkem 21 000 000 Kč. Financování 5 000 000 Kč. Změnou č. 5 nebudou navýšeny příjmy ani výdaje rozpočtu obce.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 5/2016 – rozpočtové opažení č. 5.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 6) schváleno.

7) Projednání a schválení rozpočtu obce na rok 2017. Návrh rozpočtu na rok 2017 vychází z rozpočtového výhledu obce a z hospodaření obce roku 2016. Rozpočet je sestaven jako přebytkový. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je určen ke splácení úvěrů. V návrhu rozpočtu jsou navrženy příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím a ostatní výdaje obce v členění dle rozpočtové skladby. Návrh rozpočtu byl projednán finančním výborem a radou obce, byl zveřejněn na úřední desce obce a na internetových stránkách obce.
Celkové příjmy rozpočtu na rok 2017: 28 000 000 Kč. Celkové výdaje rozpočtu na rok 2017: 23 000 000 Kč. Financování v roce 2017: 5 000 000 Kč.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočet Obce Benecko na rok 2017.

Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 7) schváleno.

8) Schválení záměrů a dalšího postupu ve změně č. 1 ÚP Benecko. Na pracovní poradě zastupitelů byly jednotlivé záměry prodebatovány, zastupitelé se seznámili s podklady zpracovanými firmou SURPMO Hradec Králové (společnost zpracovávající pro naši obec ÚP a jeho změny).
Návrh usnesení:
Souhlas s předložením „Podkladu na změnu č. 1 ÚP Benecko" beze změn v celém rozsahu Odboru územního plánování a stavebního řádu do Jilemnice k dalšímu postupu dle zákona.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 8) schváleno.

9) Prodej koupaliště pro účely vybudování vodní nádrže. Tento bod byl vypuštěn.

10) Schválení dokončení fasády na hasičárně v Dolních Štěpanicích. Na fasádě chybí nápis. Původní cenová nabídka byla moc vysoká. Nově od firmy Bora: plastová písmena 9 tis. + DPH, malovaná do 5 tis. + DPH. Starosta vyzval hlavně zastupitele z Dolních Štěpanic k vyjádření.
Návrh usnesení:
Souhlas s malovaným nápisem od firmy Bora.
Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 10) schváleno.

11) Informace o odbavovacím systému a způsobu rozdělování tržeb v lyžařském areálu. Tento bod byl zařazen na žádost pana R. Kynčla. Starosta seznámil přítomné s funkcí jednotného odbavovacího systému v areálu a dále se způsobem rozdělování tržeb u nebodových jízdenek na základě dohodnutých koeficientů. Návrh finančního výboru je, aby se sešli vlekaři a členové finančního výboru a projednali požadavek na firmu ASTER Jičín (dodavatel odbavovacího systému). Obsahem požadavku by mělo být předložení jiných způsobů stanovení koeficientů, než jaký užíváme v našem areálu. Vlekaři se v tuto chvíli (rozjezd lyžařské sezóny) nemohou všichni sejít, schůzka bude později. Do té doby starosta zajistí dostupné podklady od firmy ASTER. Přítomný R. Kynčl kritizoval současný způsob určování koeficientů v areálu a poukazoval na pořizovací cenu jednotlivých dopravních zařízení. Starosta odpověděl, že ve věci je možno dále jednat v okamžiku získání potřebných podkladů a konkrétních čísel. O slovo se

přihlásil M. Wohanka, který v podstatě zopakoval slova starosty (jednání – jakmile budou k dispozici konkrétní údaje). V 18.07 se omluvila Mgr. V. Mejsnarová a odešla. Přítomno 13 zastupitelů.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12) Různé.
ČEZ poslal návrh smlouvy o smlouvě budoucí na odkup části obecních pozemků pro výstavbu trafostanic pro zemní kabelové vedení elektřiny. O smlouvě budeme jednat na příštím zastupitelstvu. Některé trafostanice budou i na soukromých pozemcích, rovněž tak umístění zemního kabelového vedení. ČEZ hodlá uvolnit finanční prostředky na umístění elektrických rozvodů do země. Mimo zlepšení vzhledu obce, by to přineslo i spolehlivější zajištění dodávky elektrické energie a také menší omezení pro vlastníky pozemků (nadzemní vedení má širší ochranné pásmo než zemní vedení). Úspěch celé akce bude záležet na přístupu vlastníků pozemků.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

13) Závěr.
Starosta poděkoval přítomným za účast a v 18.30 ukončil zasedání zastupitelstva.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v listopadu 2016

Emilie Kadavá, Dolní Štěpanice	94 let
Josef Bín, Benecko	88 let
Emilie Trýznová, Dolní Štěpanice	87 let
Ludmila Kolačná, Rychlov	81 let
Sůva Antonín, Benecko	80 let
Věra Faistaverová, Dolní Štěpanice	77 let

Jubilea v prosinci 2016

Marie Jindřišková, Dolní Štěpanice	85 let
Luboš Koudelka, Dolní Štěpanice	85 let
Eva Pochopová, Dolní Štěpanice	81 let
Anna Pochopová, Štěpanická Lhota	81 let
Eva Daňková, Dolní Štěpanice	80 let
Jiří Hilpert, Benecko	77 let
Marie Šochovská, Benecko	75 let
Miloslav Urbanec, Benecko	70 let

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2017

Dolní Štěpanice	I.	5 004 Kč
	II.	5 550 Kč
Horní Štěpanice		4 170 Kč
Benecko		4 682 Kč
Mrklov		6 881 Kč

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2017 V JILEMNICI A V OKOLNÍCH OBCÍCH

Výnos ze sbírky celkem 307 634 Kč
Z toho:

OBEC	POČET SKUPINEK	VÝNOS
Jilemnice	18	124 040 Kč
Poniklá	8	30 017 Kč
Jablonec nad Jizerou	7	29 999 Kč
Víchová nad Jizerou	3	27 036 Kč
Benecko	**5**	**26 287 Kč**
Mříčná	3	16 981 Kč
Rokytnice nad Jizerou	5	16 035 Kč
Horní Branná	2	12 470 Kč
Harrachov	2	10 451 Kč
Peřimov	2	9 335 Kč
Jestřabí	1	4 983 Kč

Výtěžek sbírky bude použit na úhradu nákladů spojených s činnostmi, které zajišťují Diecézní charita Hradec Králové (humanitární pomoc rodinám a lidem v nouzi u nás i v zahraničí) a Oblastní charita Jilemnice (humanitární sklad, mateřské centrum) Děkujeme za štědrost i za důvěru!

Informace k nové službě zasílání údajů pro placení daně z nemovitých věcí e-mailem

Od zdaňovacího období roku 2017 Finanční správa České republiky umožní v rámci klientského přístupu poplatníkům daně z nemovitých věcí využít nové služby spočívající v zasílání údajů pro placení daně z nemovitých věcí (dále jen „daň") prostřednictvím e mailu.

Co služba zasílání údajů pro placení daně obsahuje?
Poplatník, přihlášený k zasílání údajů pro placení daně e mailem, **obdrží každoročně před splatností první splátky daně** jednu e-mailovou zprávu na jím určenou e-mailovou adresu a v příloze zprávy obdrží **kompletní informaci s údaji pro placení daně ve formátu pdf.** Tato informace bude obsahovat obdobné údaje, jaké jsou nyní uvedeny na alonži složenky, tj. informace o výši stanovené daně, výši nedoplatku/přeplatku a údaje pro placení daně včetně QR kódu, umožňujícího platbu daně prostřednictvím internetového bankovnictví nebo mobilních platebních aplikací.
V případě, že poplatník přihlášený k této službě neuhradí daň v zákonem stanoveném termínu a na základě toho mu vznikne nedoplatek na dani, obdrží na jím určenou e mailovou adresu **vyrozumění o nedoplatku na dani.** Poplatník může požádat o zasílání údajů pro placení daně pouze na jednu e-mailovou adresu. Zasílání těchto údajů na více e mailových adres jednoho poplatníka není umožněno.
Poplatníkům, přihlášeným k zasílání údajů pro placení daně z nemovitých věcí e-mailem, nebude zaslána složenka.

Kdo může požádat o zasílání údajů pro placení daně na e-mail?
Tato služba je určena výhradně pro poplatníky daně, kteří **nemají** zřízenu službu placení daně prostřednictvím SIPO a právnické osoby, které **nemají** zřízenu datovou schránku. Protože tato služba nahrazuje složenku pro placení daně, **není určena pro poplatníky, kteří mají zřízenu službu placení daně prostřednictvím SIPO a právnické osoby, které mají zřízenu datovou schránku**, neboť ani v současné době se těmto poplatníkům složenka nezasílá. Pokud se poplatník, který má zřízenu službu placení daně prostřednictvím SIPO nebo poplatník - právnická osoba, která má zřízenu datovou schránku, přihlásí k zasílání údajů pro placení daně e mailem, správce daně ho pouze neformálně vyrozumí, že v jeho případě ze shora uvedeného důvodu nelze tuto službu zřídit.

Jak se mohu přihlásit ke službě zasílání údajů pro placení daně na e-mail?
Pro přihlášení k této službě je nutné využít tiskopis **Žádost ve věci zasílání údajů pro placení daně z nemovitých věcí e-mailem 25 5559 MFin** 5559 - vzor č. 1 (dále jen „Žádost").
Poplatník, který požaduje zasílání údajů pro placení daně e-mailem, musí vyplnit a podat způsobem uvedeným v ustanovení § 71 zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, **Žádost,** ve které **jednoznačně určí jednu e mailovou adresu,** na kterou mu budou zasílány údaje pro placení daně, a tuto Žádost podá místně příslušnému finančnímu úřadu. Pokud je poplatníkem daně u více finančních úřadů, musí podat vyplněnou Žádost na každý finanční úřad zvlášť.

Do kdy se musím přihlásit?
Pro zaslání údajů pro placení daně e-mailem na dané zdaňovací období musí být Žádost poplatníkem podána správci daně nejpozději **15. března zdaňovacího období**. Bude-li Žádost podána později, správce daně tuto službu poplatníkovi poskytne až od dalšího zdaňovacího období. Shora uvedený termín pro podání Žádosti se nevztahuje na vyrozumění o nedoplatku, které může být zasláno v průběhu zdaňovacího období.

Ukončení/zrušení zasílání údajů pro placení daně na e-mail

Údaje pro placení daně budou zasílány poplatníkovi daně automatizovaně jedním e-mailem pravidelně každý rok do doby, než poplatník
a) přestane být poplatníkem daně,
b) si zřídí službu úhrady daně prostřednictvím SIPO,
c) právnická osoba se stane držitelem datové schránky,
d) požádá o ukončení zasílání údajů pro placení daně e-mailem,
e) přihlášený ke službě zasílání údajů pro placení daně e-mailem zemře.
Pokud poplatník podá Žádost, ve které označí ukončení zasílání údajů pro placení daně e-mailem po 15. březnu zdaňovacího období, bude mu složenka pro placení daně zasílána až počínaje následujícím zdaňovacím obdobím. V daném zdaňovacím období budou poplatníkovi zaslány údaje pro placení daně ještě na e-mail.

Kdy nebude služba přihlášeným poplatníkům poskytnuta?
Tato služba nebude přihlášeným poplatníkům daně dočasně poskytnuta v případech, kdy správce daně z objektivních důvodů nemůže stanovit daň podle aktuálního stavu k 1. 1. zdaňovacího období před splatností první splátky daně.

Upozornění Finanční správy České republiky
Správce daně informuje poplatníky o jejich daňové povinnosti na dani z nemovitých věcí v rámci klientského přístupu bez zákonem založené povinnosti. Finanční správa České republiky upozorňuje, **že budou-li údaje pro placení daně e-mailem zaslány poplatníkovi až po splatnosti daně či nebudou-li mu zaslány vůbec, nemá tato skutečnost, shodně jako u zasílaných složenek k úhradě daně, vliv na povinnost poplatníka uhradit daň v zákonem stanoveném termínu.**

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

Výroční valná hromada 7. 1. 2017

Vážené hasičky, hasiči, vážení hosté

Nedávno jsme opět přivítali nový rok. A tím, že tu sedíme, tak jsme ho přivítali úspěšně. V opačném případě bychom tu neseděli. Zhodnotíme, co se udělalo, co se neudělalo, co se mělo udělat, co se udělalo a mělo to být trochu jinak, atd, atd… O tom všem můžeme diskutovat v diskusi. Ke konci roku 2016 byl zvolen nový americký prezident Donald Trump, kterého si Američané moc nepřáli. V Čechách se konaly krajské volby a volby do třetiny senátu. Čas ukáže, zda voliči zvolili dobře či ne. V Sýrii probíhají boje proti IS.

Ale již k naší organizaci. Naše členská základna čítá k dnešnímu dni 32 mužů, 18 žen, mladých hasičů máme 9 a hasičů dorostenců 5. Celkem nás tedy je 64.

A nyní již k vlastní činnosti. Začátkem roku 8. 1. si u nás připravili v Altánu malé posezení, taktéž již tradičně, zaměstnanci údržby z firmy Devro. Následující den se taktéž v Altánu poprvé konala naše výroční valná hromada. I přes slušnou účast místních i přespolních, jsme se do nových prostor docela pěkně porovnali. Týden na to, nás opět požádali sokolové z Mrklova o výpomoc, včetně našich prostor, na výroční schůzi jejich or-

ganizace. Při této akci se sešlo několik muzikantů a celkem slušně zahráli. Opět zase za týden jsme pořádali závody na čemkoliv. Sněhu i zimy bylo přiměřeně, takže nějaké to zahřívadlo se muselo použít. Účastníků přišlo dosti, v klubovně jsme se velmi dobře porovnali. Vyhodnocování probíhalo převážně v zelené tónině. I zde se sešlo několik muzikantů a zahráli. V poznámkách mám zapsáno – „no to ale bylo bezvědomejch". Únor patřil plesům, a to ve Víchové, v Kruhu, ve Víchovské Lhotě. 13. 2. pořádali taktéž již po několikáté Mrklovští sokolové dětský ples v Dolních Štěpanicích. Koncem února 26. 2. jsme v Altánu přivítali zástupce z okolních sborů na okrskové schůzi a připravili pro ně malé pohoštění. V březnu ještě probíhaly v klubovně dokončovací práce. Začátkem dubna v Bozkově několik z nás absolvovalo školení mládeže. 10. 4. jsme pořádali v Dolních Štěpanicích v sokolovně poprvé divadelní představení, kde nám zahráli divadelníci z Roprachtic. Vystoupení se líbilo, diváků také nebylo málo. Týden před čarodějnicemi uklízíme areál, dodělává se vnější plášť Altánu. Průběžně cvičíme s mládeží, neb hra Plamen se již kvapem blíží. Posledního dubna se pálily na Dupárně čarodějnice. Nechyběl ani večerní průvod, a nechyběly ani věhlasné zpěvy. 8. 5. jsme pro účastníky pochodu na Žalý zajišťovali malé občerstvení. Pouťové oslavy, řídící se dle Velikonoc, tentokráte vyšly dosti brzy. A tak s přípravou se již započalo 19. 5. Shodou okolností, na sobotu 21. 5. kdy večer hrál tradiční Nanovor a ještě si přišel zahrát bývalý TVH, probíhal přes den opět tradiční závod „Krajem spisovatele Josefa Šíra". Zajišťovali jsme kontrolu č. 1 a občerstvení. Obě akce se zvládly dobře. Pouťové klání však pokračovalo dále. V nedělním odpoledni si u nás zahrálo více kapel, a to Gradace, Regradace a navečer kapela S(nad)váhou. V pondělí na dozvukách si zahrála kapela Gradace a Regradace. Dozvuky výjimečně končily ráno před šestou hodinou. A díky tomu jsme dostávali samé „pochvalné ohlasy". Počasí nám, až na nějaké to zapršení, také přálo, tak za to děkuji sv. Floriánu. Týden po pouti se jelo s mládeží na hru Plamen, tentokráte do Košťálova. A zároveň stejný den projížděl naši obec závod „Studenecká míle". Jedná se o vozidla, veterány, jak jednostopé, tak dvoustopé. Někteří z nich u nás si i natankovali. A další víkend, tentokráte už v červnu – 3. 6. jsme pořádali okrskovou soutěž. Soutěžilo se na Vrších, vyhodnocení probíhalo na Dupárně. Na tuto akci jsme si zapůjčili nástřikové terče od SDH Víchová. Děkujeme. Nutno však podotknout, že oprava byla nevyhnutelná. Další týden se někteří dorostenci zúčastnili krajského kola hry Plamen – Fr. Erlebach. V červnu také proběhly na Dupárně narozeniny, třídní srazy a pro mateřskou školku pořádali dětský den. 2. 7. Mrklovští uspořádali už po několikáté svoji pouť u Kapličky. Ten den slavilo SDH Horní Branná 140 let založení sboru. A ještě se slavila svatba. No prostě na jeden den teda toho mnoho. Další víkend pořádali Sokolové v Dol.

Štěpanicích dětský den, který plynule přešel ve večerní zábavu. Na mistrovství republiky dorostu v Čes. Budějovicích jsme měli opět zástupce Fr. Erlebacha. S dětmi se jelo ve druhé polovině července na výlet do Harrachova, kde si prohlédly sklárnu, muzeum a výstavu. Také jsme čistili požární nádrž. Tradičně poslední víkend v červenci se jelo zazávodit na pouť na Benecko. A malé děti si prošly pohádkový les. Večer se konala zábava a v neděli bohoslužba. V polovině srpna jsme připravili pro děti ještě jeden výlet, a to ze Špindlerovky na Mísečky. Na 20. 8. jsme domluvili zorganizování akce „Dupárna Fest". A tak se to zkusilo. Zahrály čtyři kapely: Sjetá Liška, Těsně vedle, Megaděs a S(nad)váhou. Akce dopadla nad očekávání dobře, přálo i počasí. Pršet začalo až ve tři ráno. Po delší době přišel rekordní počet návštěvníků. Docela nás to i zaskočilo. Zásoby docházely, bylo nutno sehnat jiné. Točila se mimo jiné i mlha. Silně zvažujeme druhý ročník. Koncem srpna pořádali kolegové na Benecku dřevosochání, i s nedělními dozvuky. První víkend v září již tradičně patří návštěvě kolegů v Benneckensteinu. Tentokráte zde probíhala oslava 140 výročí založení místního sboru. Oproti jiným návštěvám, tato měla slavnostní nádech. Přijely sbory z blízkého okolí i z daleka. Zúčastnili jsme se průvodu i s novým autem. Opravdu nezapomenutelný zážitek. Jinak září, říjen, listopad se opět pracovalo na Dupárně. Nejvíce jsme se báli, že podpora, tkzv. koza, o kterou napínáme plachtu, by na někoho mohla spadnout – vyvracela se. A tak jsme ji 9. 9. sundali, vybagrovali základy. Porazily se smrky. Odstranily se pařezy. Postavil se šalunk. Mezitím se stihla ještě jedna oslava šedesátin. Kozu jsme ještě museli ukotvit a už se 7. 10. vesele betonovalo. Ten den se na nás k večeru přijeli podívat hasiči z Benneckensteinu. Takže z práce do práce. I na muziku došlo. Jen jednomu elektro-cyklistovi se nepodařilo odjet. Den na to s dětmi jet na Plamen do Bukoviny bylo dosti náročné. Další víkend se boural šalunk, plánila se cesta a vše se válcovalo. Tímto bych chtěl poděkovat Michalu Mládkovi Honců, za vstřícnost při práci s Menzi-muckem. 21. 10. pořádali kolegové na Benecku okrskovou schůzi. A druhý den sokolové z Mrklova končili na Dupárně svůj výlet. A další víkend jsme pro SUS – silničáře připravili občerstvení na jejich besídku. Ten den se ještě řezalo dřevo na topení do Altánu a do přední třídy bývalé školy. V polovině listopadu jsme provedli zazimování Dupárny a hasičárny. No a protože toho na nás bylo málo, tak se začalo 18. 11. s budováním zádveří. Nejdříve se na již zhotovené základy dozdilo ztracené bednění. Po částečném zatvrdnutí naši tesaři postavili dřevěnou konstrukci. Položila se zámková dlažba a poslední listopadovou neděli stihnul klempíř střechu před prvním sněhem oplechovat. Do konce listopadu se zádveří ještě stihlo pobít palubkami. Chtěl bych tímto poděkovat Mirku Sedláčkovi za včasné dodání lepeného skla. Mikuláš s čerty k nám přišel o tro-

chu dřív, a to 3. 12. Akci jsme připravili do Altánu, kde si děti mohly malovat svoje čerty a Mikuláše. Ale protože se přihlásilo hodně zájemců, tak jsme pro jistotu postavili těsně k novému zádveří ještě vojenský stan. Tam nejprve hrála hudba pro děti – dětská diskotéka. Pak se tam odehrála vlastní Mikulášská nadílka. A nakonec si zahrála kapela Sjetá Liška. Došlo i k tanci u tyče. A nebo to bylo spíše opírání proti pádu? Kdo ví. Ten den jsme ještě stihli na výroční valnou hromadu do Dol. Štěpanic. Doufám, že se moc nepolekali. Další víkend jsme šli zaschůzovat na výroční valnou hromadu na Benecko. Jejich starostovi žebra byly výborné. 20. 12. jsme pro zastupitelstvo, které se konalo v bývalé škole, připravili skromné občerstvení. Vánoce proběhly v poklidu, 30. 12. se na Dupárně slavilo a silvestr opět vyšel na 31. 12.

Pravidelně se účastníme okresního shromáždění delegátů v Semilech a okrskových schůzí. Naše technika je zazimovaná a funkční. Během roku navštěvujeme s malými balíčky dříve narozené jubilanty. Letos jsme zakoupili plachtu nad taneční parket a spolu se sokoly Mrklov zakoupili párty-stan. Výborové schůze míváme každý první pátek v měsíci. Téměř jsme dokončili práce na Altánu. Náš dorost se účastní pořadatelování na závodech Do vrchu z Vrchlabí na Benecko. Děkujeme obci za podporu naší mládeže i našeho SDH. Rok 2016 byl opět brigádnicky dosti zatížen, a tak součet všech hodin za celý rok činil cca 1950 vč. mládeže a nehasičů. Za to patří velký dík všem.

A co říci na závěr, co nás čeká a nemine? Letos zažijeme spousty úspěchů v osobním životě i v oblasti kariéry. Budou nás čekat jak radostné okamžiky, tak zvraty a výzvy. Nemusíme se ale ničeho obávat. Pokud chceme rok 2017 prožít naplno, je doporučeno mít oči otevřeny dokořán a sledovat svět kolem nás. Nechceme si přece nechat uniknout unikátní neopakovatelné příležitosti. Nečekejme, že nám štěstí spadne do klína jen tak samo od sebe. Vyjděme mu vstříct. Dle čínského kalendáře vstoupíme 28. ledna do roku ohnivého kohouta. Pokud Vám připadal uplynulý rok hektický a náročný, v tom následujícím byste si měli oddychnout. Kohout totiž patří k nekonfliktním znamením a bude přát rodinným i soukromým vztahům. Nebojte se nových výzev, v příštím roce totiž bude štěstí přát odvážným. Nevrhejte se ale do razantních změn, spoléhejte se raději na ověřené a tradiční postupy. Nastane vhodná doba k plánování budoucnosti i investicím. Kohout je rozvážný, proto byste v příštím roce měli případné neshody řešit domluvou a ne hádkami. Kohout Vás bude po celý rok nabádat k pořádkumilovnosti, budete více pracovití. A pokud ještě přidáte trpělivost a zapojíte důvtip, čekají Vás úspěchy také v práci.

Šťastný nový rok 2017, pozitivní mysl, pevné zdraví a hodně úspěchů Vám všem přeje Zdeněk Jebavý – starosta sboru.

ZÁVODY NA ČEMKOLIV

Závody na pytlích se uskutečnily 14. ledna 2017 v Horních Štěpanicích na Skalce. Zváni byly i okolní sbory i ostatní sousedé. Závodilo se ve všech věkových kategoriích. Vyhlášení výsledků proběhlo v Altánu na Dupárně. A ještě trochu opožděně 8. 1. 2017 k nám zavítali také tři králové, respektive jeden král a dvě královny, nebo spíše princezny. Děkujeme jim za pěkné kulturní obohacení. O tom, kdo tentokráte chodil, nechám milý čtenáři na Vás.

Z. Jebavý

ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU

Ani jsme se nenadáli a už tu byl zase prosinec a s ním Vánoce a konec roku. Tak jako v ostatních obcích i u nás se rozsvěcel stromeček. Ze svého pohledu mohu říci, že i přes opětovnou nepřízeň počasí se vše nakonec docela vydařilo. Poměrně těžkým úkolem je vždy sehnat někoho, kdo by převzal alespoň kousek zodpovědnosti. Nakonec se to vždy tak nějak podaří s místními, jak já říkám, „děckami". Jsem ráda, že aspoň oni mají eminentní zájem o to, aby se v naší obci něco dělo. I když v dnešní době toho volného času nepoberou také mnoho, byli ochotni se sejít a zkusit před všemi sehrát malý živý betlém a myslím, že se jim to docela podařilo a větším i menším přiblížili, jak to vlastně s tím Ježíškem bylo. Děkuji, byli jste úžasní. Pan starosta se bohužel těsně před hodinou H omluvil, z důvodu nemoci. Děkuji tedy panu Faráři, že zvládl roli svou i roli původně pro pana starostu a stromeček jsme bez problémů rozsvítili. Děkuji také všem paním učitelkám, že s dětmi, jak ve školce, tak ve škole, secvičily nádherný program a zpestřili tak sešlost u vánočního stromku. A v neposlední řadě patří mé poděkování omladině, která pak ještě zanotovala několik vánočních písní a koled, které zahřály u srdce a navodily tu správnou vánoční atmosféru.

Vám všem, kteří jste se zúčastnili a i těm, kteří z jakéhokoliv důvodu nemohli nebo nechtěli, přeji krásný a úspěšný celý nový rok 2017.

Petra Hanušová

Náš Betlém

Tak jako se některé věci daří, tak se některé nepodaří. Na rozsvěcení vánočního stromečku a pak i na ozdobu obce jsem zapůjčila Betlém, který jsem za pomoci paní Ivanky Heydové a mého manžela pro tuto příležitost vytvořili. Bohužel, zřejmě přičiněním kohosi, byl betlém zničen již před dnem vánočním. Není v mé moci vše organizovat a pak se ještě starat o nápravu. Ale jak jsem zjistila, nic jiného mi nezbývá. Čekala jsem, zda se najde někdo, kdo by tak učinil, ale až do 3. 1. 2017 se tak nestalo a náš betlém se ostudně válel po rozsvíceným vánočním stromečkem. Chodilo se tam koukat spousta místních návštěvníků a myslím, že si udělali vlastní obrá-

zek. Toto je velká vizitka naší obce a nás všech. Pochopím, že věci se nadají zvládnout ze dne na den, ale že se nenajde nikdo v průběhu svátků, kdo by se o věc postaral mě překvapuje. Děkuji rodince Hervertových, která se alespoň trochu pokusila o nápravu jak fyzicky, tak telefonicky. Nic se však nedělo ani poté. 3. 1. 2017 jsem tedy se svým mužem dojela na místo a během necelé hodiny, jsme betlém uklidili a znovu smontovali do původního stavu, ale již u nás doma. Myslím, že by pro kohokoliv, nebylo tak náročným, vzít jednu aku vrtačku a někoho k sobě a dát věc dohromady, když jsem to zvládla já se svým mužem. Pokud by někdo chtěl namítat, že konstrukce betlému není dostatečně pevná, pak mohu říct pouze toto – kolik ročníků dřevosochání již bylo v naší obci? – proč tedy nemáme již betlém krásný velký vysochaný z pořádných kusů dřeva? Proč na Benecku není z vyřezaných soch udělaná naučná cesta po Nebecku – po kousku nebe (třeba s různými anděly co nás chrání), nebo horská cesta z historie i současnosti Benecka s naučnými tabulemi o životě v obci, fauně a flóře? Jen nápad, ale zřejmě by ho někdo musel dotáhnout do konce a dofinancovat. Pravda, pokud by se tyto nádherně vyřezané sochy měly válet kdesi, tak jako letošní betlém, pak je lepší se do ničeho nepouštět.

Petra Hanušová

DŮCHOD SI VYCHUTNÁVÁME

Vážení a milí čtenáři Posla! Dovolte nám, důchodcům z Dolních Štěpanic, abychom zavzpomínali na rok minulý a na všechno co jsme společně prožili. A věřte, bylo toho dost. V první řadě to byla naše pravidelná setkávání jednou za měsíc. Mimo to společné akce a výlety. Je pravda, že jsme necestovali do vzdálených oblastí, ale i výlet na Benecko v sobě skrývá mnoho pěkného. Na jaře, kam oko dohlédlo svítily kytice rozkvetlých třešní, v létě při odpočinku na lavičce na parkovišti nám u nohou ležela rozkvetlá louka plná kopretin, na podzim příroda ukázala jak umí využít celou paletu barev a v zimě, když Krakonoš zasypal Kotel i okolní lesy sněhem, byla to opravdu nádhera. U nás je tak hezky. Jednoho krásného, letního dne jsme se vypravili, kam jinam, než na Benecko, že si na hotelu Kubát počkáme na západ slunce. Usadili jsme se a čekali. Ve chvilce se ale přihnala bouřka. Západ slunce jsme neviděli, ale to co nám ukázala příroda, bylo nezapomenutelné. A tak máme o důvod víc zase připravit výlet. Kromě výletů jsme se zúčastnili několika divadelních představení, výstavy obrazů na OÚ na Benecku, koncertu vážné hudby a zajímavého vyprávění pana Luštince při prohlídce kostela v Jilemnici, výstavy panenek ve Mříčné. Tady bych se ráda

malinko pozastavila. Nikdo z nás tak velké množství panenek pohromadě neviděl. Nepřeberné množství velikostí, barev pleti a druhů oblečení. V kolébce byly panenky od živých miminek k nerozeznání. Rozhodně se cesta do Mříčné vyplatila. A můžeme pokračovat. Zúčastnili jsme se jarního i podzimního turnaje v „hazardních hrách". Některé z nás se převlékly za čarodějnice a užily si spoustu legrace s dětmi na Sokolce. Chodili jsme opékat buřty, každou první středu v měsící jsme se scházeli v sokolovně a hráli žolíky, nechyběli jsme ani na rozsvěcení vánočního stromku a několikrát jsme se domluvili a vyšli si na společný oběd. Nesmím zapomenout na ženy, které chodily každý pátek cvičit. Obdivuji ty „babičky", které vyměnily teplo domova a pohodlné křeslo před televizní obrazovkou za cvičební úbor a přišly se protáhnout. Po každém cvičení jsme se přemístily do sokolovny, protože pitný režim je pitný režim. Na podzim jsme na naše setkání pozvali pana starostu. aby nás poinformoval o dění v obci. V listopadu jsme se byli podívat v Delfi. Ujal se nás pan Valenta. Ochotně nás seznámil s minulostí i s plány do budoucna. Provedl nás pěkným, čistým provozem. Bylo to velice zajímavé, protože nikdo z nás neměl představu, jak se kola k invalidním vozíkům, kočárkům atd. vyrábějí. Význam to mělo hlavně pro ty, kteří pamatují továrnu jako Miletu. Pan Valenta nám umožnil vidět i prostory v Hrabačově. Tímto ještě jednou děkujeme a přejeme mnoho úspěchů do příštího roku. Tak a došli jsme ve vzpomínkách k našemu poslednímu – vánočnímu setkání. Z mého pohledu to bylo setkání nejkrásnější. Prostřeli jsme bílé ubrusy a ozdobili smrkovými větvičkami. A už hospodyně nosily, vanilkové rohlíčky, pracinky, bábovičky, linecká kolečka, ale i štrůdl a hubovec. Světlo svíček se třpytilo ve sklenkách s červeným vínem a vůně všech dobrot se mísila s vůní jehličí. Vánoční atmosféra byla dokonalá. Připili jsme si na zdraví oslavenců i nás ostatních a čekali jsme na příchod Ježiška. Každému přinesl dáreček pro radost. Po chvíli jsme si popřáli pevné zdraví a rozešli se do svých domovů. Pevně věřím, že budeme v našem našem setkávání pokračovat i v roce 2017, abychom měli na co vzpomínat. Přejeme i Vám, čtenářům pevné zdraví, klid a pohodu v roce 2017.

Libuše Koudelková

Občané Dolních Štěpanic děkují a chválí zimní údržbu cest, zvláště pak Jiřímu Kučerovi a spol. za protažení a frézování. Taktéž děkují hasičům za pomoc při uklízení sněhu ze střech.
Za občany Dolních Štěpanic senioři

ZÁVODY NA BĚŽECKÝCH TRATÍCH NA BENECKU

Druhou lednovou sobotu uspořádal Hančův sportovní klub závody v klasickém lyžování žactva. Za ideálních sněhových podmínek se sjelo téměř 400 závodníků, kteří změřili své síly na tratích od 500 m až po 4 km. Tyto závody byly 2. Pohárovým závodem Libereckého i Hradeckého kraje. Proto také ta hojná účast !

Start prvního závodníka byl v 10 hodin a poslední závodníci startovali před 13 hodinou.

Nejlepšího výsledku z domácích závodníků dosáhl Venda Holubec, který v kategorii předžáci ročník 2009 obsadil 2. místo. Gratulujeme! Z dalších výsledků: David Fantík – 9. místo, Terka Houdová – 13. místo, Déňa Brožková – 14. místo, Linda Buštová – 18. místo, Fanda Holubec – 23. místo, Matyas Diaz – 25. místo.

Závody proběhly hladce, bez komplikací, bez úrazů. Tímto Hančův sportovní klub děkuje všem pořadatelům a časomíře, kteří se podíleli na hladkém průběhu závodu. Děkujeme!

Eva Šírová

XX. ročník závodu O POHÁR BENECKÉ ŠKOLY

Ve středu 25. ledna pořádala naše benecká škola již tradiční závody v běhu na lyžích, letos již neuvěřitelný dvacátý ročník.
Zima, která je letos na sníh bohatá, umožnila připravit i bezvadné podmínky pro všechny závodníky. V den závodu bylo přihlášeno 109 dětí!

A závody se opravdu vydařily. Kromě vítězů, kteří si odnesli krásné poháry a diplomy, si snad i ostatní užili prima sportovní den. A na závěr jsme losovali i tombolu v podobě sladkého dortu. Štěstí měla tentokrát škola z Vítkovic a sladká dobrota proto putovala k vítkovickým závodníkům.

Co říci nakonec? Chtěli bychom touto cestou poděkovat všem, kteří nám pomáhají při přípravě i v průběhu závodu.
Abychom na někoho nezapomněli..... MOC DĚKUJEME!

Mgr. Lída Brožková

Antonín Pochop

se narodil před 155 lety

Dolnoštěpanický rodák, učitel a spisovatel žil v letech 7. 2. 1862 – 16. 1. 1949. Vzpomeňme na něho při četbě jeho práce zveřejněné v Knize české mládeže „Malý čtenář“, ročník XXXIX z roku 1920.

KRAKONOŠ A KREJČÍ

Z pověstí krkonošských

I.

Byl jednou jeden chalupník a ten byl krejčím a měl syna a toho také vyučil krejčím. I povídá jednou: „Hochu, již všechno umíš, kalhoty, vesty, kabáty, burnusy; jen něco ti ještě chybí: půjdeš do světa na zkušenou, abys poznal, jak také jinde šijí.“

Ale máma povídá starostlivě: „Co ti to zase, muži, vlezlo do hlavy? On a do světa! Což nevidíš, že je jako stín? Kam by došel? Co by ze zkušené měl? Umí již dost pro naši vesnici; a pak – máme jeho samotného!“

„Tomu ty nerozumíš!“ povídá krejčí. „Náš pan učitel říkává, že, kdo oltáře nevídal, i peci se klaní a má pravdu. Jen zbytečně si nestýskej! Jak jsem již řekl, půjde do světa.“

A šel. A všichni lidé ve vsi se tehdá smáli. Ale když se vrátil, přestali se smát. Poslechněte, jak se mu dařilo.

II.

Tedy cestoval a šel, až přišel také do hor. Nohy již ho od chůze bolely; i sedne si tedy na Šišáku na kámen. A sedělo se mu na něm výborně, jako by kámen byl peřím vycpán. Když vstal, povídá si: „To jsem si pohověl! Ten kámen tady nenechám, vezmu si jej s sebou.“ A vzal. Nesl si kámen pod paží – a vážil jistě deset liber.

Cestoval, šel, a když ho nohy bolet začaly, položil kámen a na něm si odpočinul. Sedí tak jednou na svém kameni a vidí přicházeti muže s dlouhými šedi-

vými vousy. Honem sebere kámen a volá naň: „Hej, stařečku, vezměte mě s sebou, čtyři nohy více ujdou nežli dvě!“

„I jen pojď; veselý tovaryš na cestě lepší než kočár.“ Tedy šli a hovořili všelicos. Starý se táže: „Ale pověz mi, chlapče, proč takový kámen s sebou vlečeš?“

„Ale! Dobře se mi na něm sedělo, jako na podušce, a proto myslím, že ho škoda tady nechat. A věřte, stařečku, není on tak těžký, jak se zdá!“

„Máš jej již dávno? A kdes jej zdvihl?“

„Celý týden. Na Šišáku, co lidé povídají, že tam míval zámek Krakonoš. Snad proto se mi na něm tak pěkně sedělo.“

Staroch poslouchá mlčky a pak povídá: „Míval, míval; vše je zasypáno, a dlouho ještě trvat bude, než se ony zámky zase objeví. Dříve ne, až lidé ony kameny všechny odnosí. Co já vím, tys první, jenž kámen se Šišáku odnášíš. A uvidíš, na škodu ti to nebude. Avšak pověz, kterého jsi řemesla?“

„Krejčí jsem, hledám práci, ale kdež tady v horách!“

„Hoho! Neodsuzuj naše staré hory! Neznáš se tu, poradím ti. Vidíš tamto u jezírka dvorec? Zastav se tam a uvidíš, že jsem pravdu měl.“ Potom se rozloučili.

III.

Slunce právě zapadalo, když krejčí dorazil do dvorce. Podivil se velice, co spatřil. Dvůr se hemžil drobnými mužíky, a to měli všichni dlouhé vousy, ale byli všichni až běda potrhaní. Obklopili krejčíka, prohlíželi si jej a pokřikovali: „Ach je, ten má pěkné šaty; kdy my zas nové dostaneme!“ Až mu uši hlukem zaléhaly.

Na ten poplach vyšel z dvorce hospodář v dlouhém kabátě, s velikými šedivými vousy. Byl jako věž mezi těmi kuželkami. Hned nastalo ticho.

„Aj, aj, host k nám přišel, to nás těší, čím pak sloužit mohu?“

„Krejčí jsem a hledám noclehu,“ odpovídá tovaryš a udiveně hledí na hospodáře, neboť se mu zdálo, jako by byl jeho hlas někde slyšel „Nocleh? Jen vstup dále, dobře se tu vyspíš.“ I vedl jej do světnice veliké, posadil za stůl, mužíci přinesli chléb, a on s chutí pojedl.

Po večeři povídá hospodář: „Ty jsi krejčí, a tu mi přicházíš právě vhod. Viděls všechnu moji čeleď, kterak se všechno na ní rozpadává – a není divu, již dávno, dávno v tom chodí. A já na krejčího dosud marně čekal. Nenašil bys na ně šatů nových? Je jich sedm tisíc – za každý oblek dostaneš dukát. Co tomu říkáš?“

„I zaplať Pánbůh nebeský, to bude nadělení!” raduje se krejčí. „Jak bych nenašil, neb umím všechno: kalhoty, vesty, kabáty, burnusy, táta náš povídal.“

„To rád slyším. Jen se dobře vyspi a hned ráno dáš se do práce.“ A když bylo ráno, krejčí vstal a že bude bráti míru. Ale hospodář povídá: „Nač míru? Jest jeden jako druhý, jen jim to ušij tak od oka, hezky volně, ať jim není zima. Má jim šat vydržet sto let – šij tedy pevně a dobře nitě voskuj.“ Pak zavolal do dvora: „Noste sukna.“

Rozběhli se mužíčkové a váleli velké balíky suken barev přepěkných a pevné

dobře. I šije krejčí. Ale nesedí on na stoličce, sedí on si tam na svém kameni, a sedí se mu líbezně.

Vida to hospodář, usměje se a povídá: „Člověče, ty nám tu snad čáry provozuješ? Proč nesedíš jako jiný krejčí?“

„Ó, hospodáři, ani byste neřekl, jaké to pohodlí.“ I začne mu všechno vypravovat. Hospodář poslouchá, hlavou přikyvuje a se usmívá.

Tak šil krejčí dlouho a dlouho, až posléze všichni mužíčkové byli oblečeni, i sám hospodář měl oděv nový zelený. Chválil si jej a povídá: „Zas budu moci mezi lidi. Dobřes věc provedl; lepšího řemeslníka bych nenašel. Od mého kabátu zbylo ještě kus sukna; ten si nech – neroztrhají ho ani tvoji vnuci. A tu máš umluvenou mzdu: sedm tisíc žlutých dukátů – za práci i za to, žes ten kámen se Šišáku odnesl. Kéž by takových lidí bylo víc! Ale ty jsi, jak se mi zdá, první a zároveň poslední. Přeji tobě šťastnou pouť.“

Teď teprve poznává krejčí stařečka, s nímž se byl sešel na cestě. Ale než se vzpamatoval, bylo všechno pryč: zmizel dvorec, hospodář, mužíci, a on stojí před rodnou chalupou, když se ho nejméně nadáli. Běží mu naproti, vítají jej, objímají ho, vyptávají se a radují.

IV.

„Ale co to máš, hochu pod paždím?“ táže se udiveně máma. „On si nese kámen jako hlavu! Kdes jej sebral? Co s ním?“

Tu on jim začne vypravovat, jak přišel do hor, jak na kameni odpočíval, jak si jej potom s sebou vzal. Máma vezme tátu stranou a povídá: „Vidíš, vidíš, co má ze zkušené – skálu. Pořád chtěls ho míti ve světě – tu ho máš.“

„No, no, mlč, mlč, jen když se nám vrátil zdráv, však ani ten kámen na Šišáku darmo neležel. Slyšelas, jak si na něm pohověl?“

A syn vypravuje dále, jak se sešel se starochem, co povídal, i jak ve dvorci šil. Starý se jen diví: „Sedm tisíc obleků! Slyšíš, ženo, co on dokázal?“

Syn rozváže ranec, vyndá kus pěkného sukna. Starý přiskočí, béře do ruky a libuje si: „Ne, ne, takového zboží nenajdeš kraj světa! Takové se již teď nedělá!“

Pak vyndá syn pytlík, rozváže. – Teď přiskočí máma – vidí – div lekem nepadne – sedm tisíc – žlutých dukátův! I zvolá ruce spínajíc: „Hochu, hochu, to ti za to stálo, žes ten kámen na Šišáku zvedl. Zavděčil ses Krakonošovi, a on se ti takhle odměnil! Ale teď již do světa nepůjdeš. Tatík říká, že již všechno umíš: kalhoty, vesty, kabáty, burnusy – a teď ušils oděv i pro samého Krakonoše! Tak by ti nikde neplatili jako on!“

V.

Bylo potom povídání po celé vsi! Každý chtěl jen vidět kámen, sukno a zvláště dukáty od Krakonoše. A hle! Již nikomu nebylo do smíchu jako tenkráte, když chasník do světa šel. Ba někteří s tváří zarmoucenou odcházeli a dali se – víte kam? – K horám.

Sedli na kámen, vstali, vzali si jej pod paždí a nosili se s ním po horách, až se jim pot s čela lil. Byli by bývali rádi, aby je tak viděl Krakonoš. Ale on nepřišel jim vstříc. Zato potkávali mnoho pocestných, kteří se jim smáli, hlav svých ukřivujíce a říkouce: „Těmto jistě chybí nebo zbývá kolečko!“

Těžko, zvolna stoupá se na Šišák od Labského dolu; rád si člověk usedne na kámen. Ale připadlo-li kdy komu z vás, aby kámen onen s sebou bral? Kdo měl by tolik trpělivosti, aby kámen na němž si pěkně odpočal, po Krkonoších nosil, nebo si s sebou domů bral?

Takto ovšem zámky Krakonošovy ještě dlouho zůstanou skryty zrakům našim! A pak, co by řekli v Labské boudě, v Martinově a ostatních boudách!? Ti by nás pěkně přivítali: „My od nich čekáme koruny, a oni nám sem nosí kameny.“

Zimní ráno

V těchto zimních dnech slunko déle spí. Ráno bývá někdy mlžné a sluníčku trvá delší dobu, než mlhu jeho paprsky rozeženou. Když se tak konečně stane, vidíme zázrak! Krystalky sněhu zajiskří a v každém z nich – stejně jak v kapkách rosy – se objeví duha. Těch krystalů jsou miliony a miliony a jiskří tak, až oči přecházejí. Celá krajina se rozzáří, kontury hor, stromů i kamenů jsou ostřejší a lidem se hned zvedne nálada. Někteří totiž nemají mlhu moc rádi. Její šeď jim do myslí přináší smutek a nejraději by ani z peřin nevylezli.

Sotva ale slunce všechno prosvítí, je po smutku. Modř oblohy a jiskření sněhu udělá z celého okolí bájnou krajinu plnou světla a pohody, ve které se každý dobře cítí. Procházka takovým ránem udělá člověku dobře. Čerstvý vzduch pročistí plíce, tváře zčervenají a chlad nás donutí k rychlejší chůzi. Choďte častěji do přírody. Uděláte sobě tu nejlepší službu.

Také Karel Hynek Mácha věřil v uzdravující moc přírody. Dokladem je tato věta, nebo citát, chcete-li: „V přírodu jdi – zlatá slunce zář vrátí růže tvářím, poklid čelu.“

Zuzka Strnádková

SOUŽITÍ ČECHŮ A NĚMCŮ V MINULOSTI

JAK SE ZAČÍNALO VE VRCHLABÍ

Josef Panýr

Nedávno vzpomínal odbor Národní jednoty severočeské ve Vrchlabí svého založení před třiceti lety. Začátky jeho byly zajisté velmi obtížné, ale mnohem, mnohem neveselejší byl život vrchlabských Čechů před založením odboru. Možno říci, že hranicí těch dvou období je zakoupení Národního domu (1904, na obrázku) ústředním výborem Národní jednoty severočeské. Do té doby nebylo také možno pomýšleti ani na zřízení mateřské školy.

Jako rodák z blízké Horní Branné znal jsem již jako chlapec národnostní poměry ve Vrchlabí a všechnu tu bídu tamní české menšiny; do vrchlabských textilních továren docházelo mnoho dělníků z mého rodiště, do Vrchlabí chodili „k trhu“ – mimo mnoho jiné – i moji rodiče, rukodělní tkalci. – Neutěšenou a beznadějnou situaci vrchlabských Čechů uvědomil jsem si pak ještě důkladněji, když jsem přišel do užších styků s nimi při svém působení na Benecku (od 1. VIII. 1895 do 1. V. 1903). Navštěvovali horlivě podniky místního odboru NJS na Benecku, tehdy hodně národnostně ohroženém, neboť doma ve Vrchlabí nemohli uspořádati ani toho nejmenšího podniku.

Kdo byli ti Češi? Několik málo živnostníků (kupec Luňák, mydlář Jezdinský, provazník Havlík, nájemce usedlosti p. Šťástka a to už jsme zhruba s výčtem hotovi), kteří ostatně na své češství hodně dopláceli (hlavně Vilém Luňák). Bylo sice ve Vrchlabí i několik jednotlivců Čechů lépe situovaných, ale ti se přímo úzkostlivě vyhýbali spolupráci s malým českým člověkem; ale jak vysoko stál ve své závislosti nad oněmi také – Čechy! V hrstce Čechů, která tehdy náš národ ve Vrchlabí representovala, měli převahu skutečně nejmenší mezi nejmenšími: textilní dělníci a strojmistři vždy, ale zejména tehdy tak bídně situovaní, Státní zaměstnanci se rovněž vyhýbali a ostatních státních zaměstnanců: čím výše na žebříčku, tím méně se mohlo s nimi počítat.

Vzpomínám-li dnes okamžiků mezi nimi ztrávených – a vzpomínám na ně pro jejich nevylíčitelnou srdečnost rád – myslívám si, že asi tak nějak scházívali se první křesťané v katakombách. – Nehrozilo se sice živými pochodněmi nebo předhazováním dravým šelmám, ale Damoklův meč ztráty existence nebo šikanování ze strany úřadů visel nad účastníky schůzek stále.

Zejména kupec Luňák snažil se vytvořiti jakýsi kroužek, půjčoval rád českou knihu ze své poměrně bohaté knihovny, která konala dobře své poslání a v jeho kuchyni na straně k Labi (měl domek a obchod na hlavní třídě tam, co je dnes tržnice) se kroužek Čechů scházel. Zažil ovšem hojně rozmanitých nepříjemností ze strany úřadů, a opatřil-li bednu láhvového piva, přicházely pokuty. Dokonce byl k úřadům volán při sčítání lidu, že svůj záznam o „obcovací řeči“ ve sčítacím archu napsal výraznějším písmem; prý je to provokace!

Trnem v oku byl Němcům představený kláštera Augustiánů ve Vrchlabí – dobrý našinec P. Hejhal – několikrát usilovali o jeho odstranění. Když byl volán na hejtmanství, aby se prokázal úředním povolením k prodeji modlitebních knih (prodával jen české); ať nechá prý toho – odpověděl – až se takovým povolením vykáží ti, kdož ve Vrchlabí také modlitební knížky prodávají, a až budou mít na skladě i knížky české. Značná dávka odvahy byla v jeho jednání!

Několikrát snažili se vrchlabští Češi najíti v hostincích místnost, třeba sebemenší, kde by se mohli scházeti; vždy marně, v jednom případě bylo jim dokonce řečeno: „Nicht die Mistgrube für die Böhmische Beseda!“ Není divu, že za těchto okolností zájem Čechů ochaboval a že se dostavily únava a skleslost! Jaké poměry byly ve Vrchlabí ještě v červnu roku 1903, vyznívá z dopisu tamního kaplana B. F., rozeného Čecha, mně (to jsem již byl v Kruhu) zaslaného. Píše mimo jiné:

„Vyhotoviti seznam všech ve Vrchlabí školou povinných českých dítek na základě našich matrik je mi nemožno z té příčiny, poněvadž jest mi neznámo, zda čeští rodičové, jimž se zde dítky narodily a nyní školou povinny jsou, dosud ve Vrchlabí bydlí! Zdejší Češi jsou ponejvíce tovární lid, který

jako přelétaví ptáci se stěhuje s jednoho místa na druhé! Seznam všech českých, zde školou povinných dětí mohli by spíše vyhotoviti zdejší páni katechetové na základě školních katalogů, k čemuž však, poněvadž máme před visitací, jest nyní málo času. Snad by se tak mohlo státi později. Sumárně vzato – obnášel by počet českých, zde školou povinných dětí asi 200. Rodiče jsou však odvislí od svých prácedárců a jest tedy pochybno, zda by své dítky do české školy směli posílati. Snad by také nebylo rozumné zakládati českou školu ve Vrchlabí nyní, kdy veliká většina zdejších měšťanů jest otrockým zbožňovatelem zchátralého a na cti již tolik pochroumaného Wolfa!“

Můj tchán Šír obrátil se tehdy současně při sbírání statistiky pro matiční školu osobně na již zmíněného převora Hejhala , který v některých třídách škol ve Vrchlabí – ovšem německých – vyučoval náboženství. „Pozdě, pozdě!” řekl mu, tady ve Vrchlabí na všecko pozdě!“

Vilém Luňák píše mi 16. VI. 1903 dlouhý dopis, z něhož vyjímám: „Odpovídám na Váš ctěný dopis, ale zdaliž budete s mojí odpovědí spokojen, pochybuji, předně, nechci býti žádným prorokem; by se mé tušení splnilo, si též nepřeji a to kvůli svým rodákům českým, ale pro svoje osobní smýšlení již zoufám, totiž ztratil jsem naději ve splnění svých ideálů.“ To napsal po více než dvacetiletém svém úsilí. „Dnes nevím, jestli by se zdejší Češi vzchopili,“ pokračuje, „kdyby snad nakrásně byla jim podávána pomoc; musilo by se něco zvláštního stát, by se nyní vytrhli ze své ztrnulosti.“ A končí: „Jest to smutná elegie, to co píši o vrchlabské menšině, ale pravdivá, a marně hledám zase hvězdu naděje v lepší budoucnost. Odpusťte, jestli Vám zamrazím tímto Vaši chuť k práci pro nás, pracujte dále, byste mohl lepším výsledkem moje pochybnosti napraviti, neboť kdož by byl raději nežli já.“

Taková byla naše věc ve Vrchlabí před zakoupením Národního domu, o něž tolik usiloval jilemnický okrsek NJS. To byl pevný základ, na němž se pak mohlo již budovat. Založen byl odbor Národní jednoty severočeské, zřízena byla matiční škola, která našla v našem domě svůj útulek. Čekal ji ovšem obvyklý očistec! Že ve školách, kde nebylo jediného Němce, oni rozbíjeli tabulky a ještě jinak hnusněji je „zdobili“, zůstane vždy temnou skvrnou na jejich kulturním štítu.

Přišel převrat v osmnáctém, a sny našich malých lidí ve Vrchlabí, našich Luňáků, Hejhalů, Věchtů a j. byly – aspoň na poli kulturním – splněny; dnes máme tam školu mateřskou, školu obecnou i měšťanskou se IV. ročníkem. Kéž by bylo lépe i v ohledu hospodářském!

„Hraničář.“

Převzato z kulturního měsíčníku „Horské prameny“, ročník I, červen 1938, číslo 10.

pokračování

25. ÚNOR

Kdykoliv vidím v kalendáři datum 25. února, vzpomenu si na jeden zimní večer, kdy jsem – bylo to asi ve čtvrté třídě základní školy – dostal za úkol připravit školní nástěnku ke Dni vítězství pracujícího lidu. Seděl jsem doma poněkud bezradný nad kupou plakátů a novinových obrázků, na nichž se z nebe spouštěla svalnatá pěst dělnické třídy nad dýmajícími fabrikami a dole se před ní ve strachu krčily bachraté postavičky se žlutozelenými tvářemi, typicky zahnutými nosy, jidášskými váčky s dolarovými bankovkami v rukou a s krysími ocásky. Otec, na kterého jsem se obrátil na pomoc, tentokráte dělal, že mne neslyší, chvíli nervózně přecházel kolem stolu a pak mne, následován úzkostnými pohledy maminky, pozval do své pracovny, posadil mne do křesla a tam mi – jako muž muži – stručně a jasně vysvětlil, co byl 25. únor 1948 a proč v naší rodině svátek Vítězství pracujícího lidu neslavíme a slavit nikdy nebudeme.

A jestli mi to snad předtím nebylo jasné, tak od té chvíle jsem už nemohl být na pochybách, že ti „reakcionáři“, o kterých se mluví v rozhlase a ve škole, to je také naše rodina a naši přátelé, byť nemáme zahnuté nosy, dolarové váčky a krysí ocásky, a časem jsem se naučil jemně rozlišovat, s kterým kamarádem, ba i s kterým učitelem občas mohu mezi čtyřma očima mluvit tak, jako otec se mnou mluvil tehdy v pracovně, zatímco před všemi ostatními musím mlčet a myslit si své. Třídní rozdělení světa se týkalo i naší třídy ve škole na Pankráci a železná opona nezačínala až pár kilometrů za Chebem, ale procházel jsem ji denně na cestě z třetího patra kolem dveří souseda, domovního důvěrníka, roznášejícího před 25. únorem po bytech nájemníků vlaječky a donášejícího kamsi zprávy o tom, za kterými dveřmi se večer ozývá znělka z Bethovenovy Osudové, koho „volá Londýn“, kdo nesrovnává krok, když z pražského rádia hraje Kupředu levá. Začal jsem konečně rozumět tomu, co mínili přátelé mých rodičů, když se už tolik let loučili tajemným pozdravem „Do Vánoc to praskne“, ale začal jsem se poznenáhlu vciťovat i do únavy a smutku z toho, jak s každými Vánocemi tato naděje znova vyvanula. Když jsem v listopadovém chladu roku 1989 na Václavském náměstí zvonil klíči, spolu s opojnou radostí mne naplňoval i palčivý smutek z toho, že se těch nadcházejících prvních svobodných Vánoc moji rodiče a tolik lidí, kteří nesli na svých zádech všechny kříže dvacátého století, už nedožili.

25. únor už řadu let není v našich kalendářích značen červenou barvou, ztrácí se mezi všedními dny. A přece by si zasloužil, aby zůstal dnem zamyšlení. Když jsme na Václavském náměstí zvonili klíči, asi jsme nečekali, že za třináct let poté bude opět komunistická strana mít rozhodující slovo při volbě hlavy státu, že bude zvažovat, zda jednomu z kandidátů odpustí, že měl odvahu nazvat hanebnosti našich dějin pravým jménem, a zda druhého odmění za to, že se s nimi svezl na vlně populistického nacionalismu.

Jsem opravdu rád, že ony první Vánoce svobodného vydechnutí nebyly zatíženy duchem pomsty a odplaty, že se ten dlouho čekaný obrat obešel bez násilí, honu na čarodějnice a drastických trestů podle principů kolektivní viny. Ale nejsem rád, že dějinná paměť vyhasíná tak brzy, že na místo smíření a uzdravení nastoupilo krátkozraké zapomínání. 25. únor by měl být dnem vzpomínky a střízlivých úvah. Ne, nevolám po žádných shromážděních s bojovně antikomunistickými hesly. Na jednu věc však nesmíme zapomenout: Totalita tenkrát v osmačtyřicátém prošla dveřmi demokracie. Demokracie, která se nedovedla bránit, demokracie, která nedokázala být tak věrohodná a přesvědčivá, aby se dostatečné procento lidí nedalo zlákat populistickými hesly jejich protivníků. Je-li nějaké poučeni z 25. února 1948, které stojí za to stále připomínat, pak je to, myslím, zejména toto: **snažme se, aby naše demokracie byla natolik kvalitní, že bude svým občanům stát za to, aby si ji stále znovu svobodně volili a aby ji v čas potřeby ubránili.**

Tomáš Halík

Převzato z knihy „Úvahy na prahu tisíciletí“ vydané nakladatelstvím Lidových novin v roce 2011

…A tak plyne Čas, lhostejně a odměřeně,

Josef Fait

své stopy vrývaje jak do tváří lidských, tak i zdí věkovitých „pevnějších kamene“, až i je zdolá nakonec „Zub Času“. Je to neměnný koloběh života pozemského v jeho zrodu a zániku. Nad ostatky věků jen vítr občas zaburácí v korunách staletí zvěstujíc tu zašlou dobu. Poklidně zurčící voda prastarého potoka Cedronu jakoby svoji odvěkou ukolébavku čerpala z připomínky slavné staleté éry, kdy jako „rybný, pstruhový“ zásoboval bohatostí výlovků hradní kuchyni tam vysoko nad svým tokem. Jeho nyní už poklidně ustálený vodní průtok oslabený o vodu ze žalských pramenů pro vodovod jilemnický, je s třpytnými, duhovými pablesky slunečního zrcadlení podobný tomu, jenž i lidskému stáří je předurčen. Proto také tento stařičký pamětník časů dobrých i zlých, jak s jeho vodou proplynuly štěpanickou dolinou, proudí svým odvěkým korytem poklidně a zdánlivě unaveně. Avšak občas, zvláště v předjarním tání, vzedme se do mladické síly svými kalnými přítoky rozplývajícího se sněhu, pak i výstražně zahučí v marném posteskнutí si nad osudovou křivkou zániku pevného hradu opodál, jemuž tak dlouho prospíval.

Váže se sem i mnohá událost historická z dob nepamětných spíše legendární až po naši dobu nedávnou. V těžké době nesvobody a okupace vlasti scházívali se potajmu ve zříceninách hradu vlastenečtí odbojáři, aby zde načerpali další inspiraci a posilu odporu v pevné víře, že přijde osvobození v novém dějinném úsvitu a „vláda věcí tvých znovu se zas k tobě navrátí, ó lide český“.

Benecký region pak může být právem hrdý na svůj dávný původ i historii a je stálým odkazem všem mladým čtenářům Posla seznamovat se s ní a více se i dozvědět o dějinách kolem hradu Štěpanice a rušných událostech procházejících štěpanickou dolinou ve spojitosti s ním.

Já v této spojitosti přispěji i trochou vlastních poznatků k základním ukazatelům hradu Štěpanice. Jeho stavba, krajně náročná jako u všech prvotních gotických hradů, stavěných dle „římského“ vzoru z lomového kamene, u nichž byl brán hlavní zřetel na bezpečnost na úkor pohodlí, spadá

ke konci 13. století. Zahrnuje vlastně řadu spíše přípravných prací, nejprve rozsáhlým vykácením buků v místech budoucího hradiště, vydobytím pařezů s úpravou terénu, zřízením přístupových cest ke staveništi a vyřešena sem doprava vody. V prostorných jamách skladováno uhašené vápno, váženo zásobní množství písku i kulatiny na stavbu lešení. Západně-severní skalnaté okolí jeví možnost lámání kamene a i jistě vyhloubení příkopu z této strany dalo množství potřebného materiálu. Zapotřebí bylo i tesaného kamene na sokly, veřeje, ostění průzorů oken a střílen, překlady a schody. Kámen tento navýsost hrubozrnný hlavně dobýván v lomech ve svahu na pravém i levém břehu Jizerky v místech soutoku s Cedronem.

V té době jako vůkol jediná a dobře prosperující štěpanická osada, založená již před mnohými léty ještě Markvartickou kolonizací kolem vydatných vodních toků, skýtala pro nutnou hradní stavbu zázemí veškerých prostředků materiálních i pracovních sil robotních, neboť stala se ihned po nástupu Valdštějnů vsí poddanskou. Na veškerých pomocných pracích zapojeni byli téměř všichni osadníci, a to v pracovním vypětí časově omezeném zhruba po pět let.

Lámali a sváželi kameny dle přesného rozvrhu zdění, konali nádenické práce pro specialisty stavební hutě, hloubili příkopy a vršili z jejich výkopů valy. Těmi byla vlastně hradní výstavba završena a vznikl tak hluboký hlavní příkop, obtáčející jižně-západní stranu hradiště, přecházející ve své polovině ještě do zesílení příkopu dalšího, chránícího vstup do vlastní hradní prostory po padacím mostě, spuštěném přes první příkop, jak dodnes vybrání v navršeném valu dokládá. Koruny těchto mohutných valů opatřeny byly kůlovými plotišti – palisádami. To vše představovalo první obranné zabezpečení hradu.

Veškeré práce na stavbě podléhaly přísnému dozoru stavitele v přesně vymezeném postupu, jemuž předcházel jednoznačný požadavek stavebníka, postavit hrad co nejdříve. Proto nejprve vyhloubeny a upraveny základy na nejvyšším skalnatém vrcholu pro tzv. „horní hrad“. Od úpatí k němu zbudována plošina z lesní kulatiny nahrubo přitesané, nahoře připevněno kladkové koleso s vybráním pro silný provaz, dole na hrubé sáně narovnán náklad a zapřažené spřežení několika volů zabralo a materiál se zvolna sunul k pracovišti ve výšce. V překotném pracovním tempu pozvedly se záhy od základů stěny paláce i mohutné kulaté věže. Mimo malé nádvoří s parkánovým doplněním nebylo tu jiné zástavby. Stavitel mohl proto ohlásit, že hrubá stavba hlavní hradní části je téměř hotova a zbývá jen ohradit celý komplet obdélníkem dvoumetrové hradby, v nárožích zpevněné přitesanými balvany.

Nyní došlo k dostavbě předhradí. Hradby metrové šíře neobvykle vysoko vyzdviženy a zakončené dřevěným ochozem, tzv. „podsebitím“ a jeho trámovým podlažím, navenek předsunutým. Zvednutím poklopů v podlaze bylo možné svrhávat na případné útočníky balvany, vroucí smolu, střílet šípy a pod. Jihovýchodní předhradí zpevňovala několikapatrová hranolovitá bašta, věžovitě zakončená, střežící v úpatí malý úzký vchod a hrotitý vchod do nitra předhradí. Tam, kde končí zbylá zeď horního hradu na východní straně, je ono místo, kudy se na hrad chodilo.

Pro každodenní základní potřebu potravin byla nezbytná zásobovací základna hradu, poplužní dvůr nebo kmetčí. U štěpanického hradu bylo to místo dodnes zvané „Ve dvoře“.

Zároveň se stavbou hradu probíhala ještě vedlejší akce a jí je dnešní kněžiště, původní část kostelíka. Základem byl hranolovitý šestistěn a i původní okna dokládají, ustupující sice, přesto zde ještě uplatněné ztvárnění stavebního pojetí románského. Strop byl sice rovný a účel pohřebiště – mauzolea, kam později ukládáni zesnulí páni v kovových rakvích kompozice stříbro-cínové.

Pohřbeni jsou zde i poslední Valdštejnové štěpaničtí na své přání, byť už dávno na starém hradě nesídlíce. Jejich náhrobní desky původně v kněžišti na podlaze ležíce, sklípky uvnitř s rakvemi kryly. Nyní vestavěny jsou do stěn vedle pobočných oltářů, na nichž bývaly i svícny z trosek kovových rakví, jak byly při rekonstrukci kostela na začátku devatenáctého století objeveny. Vlevo částečně ošlapem poškozená náhrobní deska Vilémova, naproti jeho otce Zdeňka. Ve zdech mármice v kapli Václavově zleva je kamenný monument Anny, „slečny z Valdštejna, dcery někdy urozeného Zdeňka Štěpanického“, jak bývalo na stropě kněžiště někdy i v erbu nadepsáno. Nápisů bylo celkem pět a neznámo proč zanikly. Jediný originál k spatření je při stropě v kostelní lodi. Naproti ve stěně kaple poněkud nedůstojného umístění je patrně kámen máti Maří z Martinic, schází tedy jen Anežčin, sestry Anny a bratra Viléma. Urozené dívky zemřely ještě v dětství, bratr „nemaje ještě dvacet let života svého“. Musel to být přesmutný akt, kdy poslední rakev s matkou Maří ve sklípek ukládána a heroldi rozlomili pečeť a znak valdštejnský na znamení, že památný rod místní vymírá.

Nutno ještě doplnit, že hrad Štěpanice pozbyl svého sídelního významu v polovině 16. století, i když patrně ještě sloužil déle jako místo úřadu vrchnostenského.

I přes sto let staré rady mohou být užitečné a zajímavé

STARCI A ALPINISMUS

Stoupání do hor, jež bylo ještě před nemnohými lety takřka jen nemilou povinností horských obyvatelů, kteří si usnadňovali úkol ten pojídajíce arsenik, stalo se dnes požitkem, ba více, hygienickým prostředkem k dosažení opětného zdraví, tedy jakýmsi lékem u osob, sedavý život vedoucích celý rok, kteří letní prázdninovou túrou v horách chtějí nahraditi, co celoroční nehybnost v jich ekonomii tělesné vedle nepřiměřeného způsobu života in puncto pokrmů a nápojů (zvláště těchto) poškodila.

Jako vždy, upadá se i tu do extrému. Počíná se cvičiti náhle, pěstuje se příliš horlivě a provádí se i v takových poměrech zdraví tělesného , kde nemůže býti nikterak ozdravujícím tento druh turistiky. Proto míním, že nebude nevhod hned předem konstatovati, že by měl každý konsultovati u svého lékaře, dáti se jím svědomitě a všestranně vyšetřiti, nežli se pustí do hor. Uvaruje se nemilých překvapení, neb alespoň půjde s klidným svědomím a dětinským takřka srdcem k vrcholkům země, jist jsa, že si vskutku prospěje, neboť by jej jinak jeho lékař (předpokládaje, že něčemu rozumí) neposlal do Alp.

Mladý, zdravý člověk, který o zdraví nepřemýšlí, maje ho zpravidla více než peněz, takových skrupulí nemá. Musí je však míti člověk starší. Senectus ipse morbus dí latinské pořekadlo. Každý ví v tom věku, jak nestálé a křehké je zdraví člověka, třeba ani chronická nemoc je nekomplikovala. Tím spíše, když je tu nějaká choroba, kterou si třeba člověk z mladých let přinesl do života zralého, jak už to bývá, zvláště ve velkých městech, skoro většinou.

Proto je přesvědčením lékařů, že starší lidé mají se míti na pozoru před velkým stoupáním, zvláště z míst vysoko položených, neboť je tu ohrožuje hlavně překrvení mozku a srdeční obtíže. Nebezpečí od mozku hrozí mrtvicí (apoplexií, výlevem krve do mozku), ze srdce může vzejíti povážlivý úraz embolií plícnice. Oba ty život ohrožující stavy vzcházejí z jednoho procesu, pohříchu u naší starší generace neobyčejně častého, ze zkornatění tepen (arteriosklerosy).

Onemocnění ta vyskytla se zpravidla ve výších mezi 1000 a 3000 metrů nad hladinou mořskou. Někteří lékaři míní, že mezi apoplexií a tímto pobytem ve vysokých polohách není příčinné souvislosti, protože prý se apoplexie v případech, o něž běží, dostavila až po několika dnech. Tito

praktikové jsou na omylu, pravé faktum, že se záchvat nedostavil hned, nýbrž až po několika dnech, nasvědčuje souvislosti pobytu ve výši a osudné choroby. Organismus hleděl se změněným, arteriosklerose nevýhodným poměrům přizpůsobiti: nestačil však, všechny zásoby časem vyčerpal, až konečně osudný konec byl neodvratný. Pokusy, podniknuté s arteriosklerotickými nemocnými v bernském Oberlandu, ač je to kraj slunečný a příjemný, ukázaly, že tento pobyt v místě nebyl osobám trpícím zkornatěním tepen lhostejný. Již v prvních dnech pobytu ve výši je takovým nemocným nevolno. Podobné zkušenosti zaznamenány ve Sv. Morici, jenž leží ve výši 1760 m nad hladinou mořskou. Tu se objevila poloha ta nevhodnou zvláště pro starší osoby, 55–60leté.

Proto každý letitý člověk, který je stár přes 60 let, dychtí-li se podívati do hor, měl by před výletem podrobiti se ohledání lékařskému, aby odborník vyšetřil, v jakém stavu je jeho srdce, zvláště sval a nitroblána srdeční.

Dále sluší uvážiti, že lidé, kteří se nalézají v místech vysoko položených, mívají obyčejně značnou chuť k jídlu a žízeň, která je svádí obyčejně k nemírnému pití, zvláště lihovin. Při delším stolování se zpravidla také mnoho kouří. Nemírné dávky lihu a tabáku urychlí záchvat, je-li dotyčný člověk nějakou chorobou cévní postižen.

Zvláště upozorňuji na nebezpečnost cestování po elektrických drahách neb ozubených vlečných drahách, jež vytahují turisty do velké výše, nebezpečné zvláště pro starší a arteriosklerotické osoby 50–70leté. Zvláště ve Švýcarsku je mnoho lanových dopravních prostředků, velmi nevhodných pro ty, jejichž srdce je oslabeno. Při náhlém stoupání, srdce jiným poměrům tlaku vzduchového podrobené, může najednou vypověděti službu.

Šlo nám o výstrahu včas, neboť nemocný taky může, nalézá-li se v příhodných mu poměrech, léta žíti slušně, kdežto nepromyšlený a jeho tělesnému stavu nepřiměřený pokus mohl by rázem přervati niť života, sice ne zrovna bezstarostného, ne však obtížného, pokud neběží o stavy těžké, v nichž ostatně nikomu nenapadne lézti na Gornergrát nebo na Pannu.

Napsal Dr. Známý

Převzato z Časopisu turistů č. 10 z roku 1904.

Slovníček:
in puncto – co se týče
skrupule – úzkostlivé pochyby
senectus ipse morbus – stáří je též nemoc
embolie – náhlé, životu nebezpečné ucpání tepny vmetkem sražené krve

Krása leštěných kamenů
ČECH A SVĚTA
ZE SBÍRKY JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

VŘÍDLOVEC

naleziště: CZ – Karlovarsko, Jáchymov
tvrdost: 4,5–5 (Mohse)
barva: žlutohnědá, hnědá, bílá, černá, šedá
velikost: 60 × 50 mm
stáří: 200–5000 let
zpracování: řezání, broušení, leštění JF

ACHÁT – dvojče

naleziště: Brazilie – Rio Grande
tvrdost: 6,5–7 (Mohse)
barva: tmavá – s křišťálem
velikost: 60 × 30 mm
stáří: 1,5 miliardy let
zpracování: řezání, broušení, leštění JF

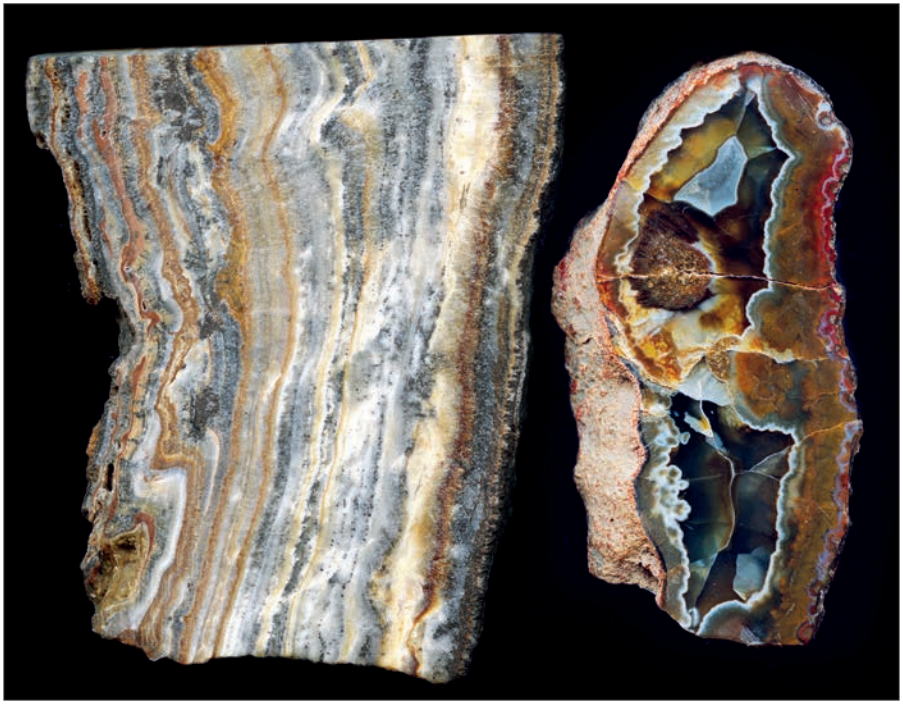

AKCE V OBCI V ROCE 2017

25. 2.	Autosalon s Prima COOL
11. 3.	Snow Splasch – akce plná zábavy a soutěží na lanovce
18. 3.	Peak 2 Beer – závod v netradičním triatlonu
25. 3.	Ples HSK
30. 4.	Čarodejnice na Benecku, H. Štěpanicích, D. Štěpanicích
30. 4.	Čarodějnice na Dupárně
květen	Volejbalový turnaj D. Štěpanice
8. 5.	Výstup na Žalý
14. 5.	Kalcouskej tumel
červen	HSK táborák a ukončení školního roku
	Dětský den Benecko, D. Štěpanice
10.–12. 6.	Pouťová zábava, pouť a dozvuky
24. 6.	Country na Dupárně
červenec	Mrklovská pouť
15. 7.	Volejbalový turnaj
22. 7.	Nohejbalový turnaj na Benecku
29.–30. 7.	Benecká pouť + hasičská soutěž
	Závody do vrchu Vrchlabí–Mrklov
19. 8.	Dupárna Fest
26.–27. 8.	Dřevosochání
9. 9.	Fotbalový turnaj
prosinec	Prodej kaprů, rozsvícení stromků (Benecko, D. Štěpanice)